

HET MOET ANDERS!

WERKEN AAN EEN SOCIAAL & DUURZAAM LANSINGERLAND

VERKIEZINGSPROGRAMMA PVDA LANSINGERLAND 2018-2022

HET MOET ANDERS!

WERKEN AAN EEN SOCIAAL & DUURZAAM LANSINGERLAND

De gemeente Lansingerland bestaat nog maar 10 jaar. Veel van de plannen waar de Partij van de Arbeid in onze eerste drie verkiezingsprogramma's tussen 2007-2018 mee kwam zijn intussen werkelijkheid geworden. Daar hebben wij keihard aan gewerkt. Ons karwei is nog lang niet af. Er is nog veel werk te doen. De crisis is achter de rug, dus er is nu ruimte voor groei. Nieuwe uitdagingen zijn er volop als het gaat om wonen, werk, scholing, bestaanszekerheid, bedrijvigheid, duurzaamheid en het sociale domein. De coalitie die Lansingerland in de periode 2014-2018 bestuurde, heeft te veel laten liggen. Een sterk, vernieuwend & creatief volgend gemeentebestuur moet het verschil gaan maken. Hoogste tijd dus om na te denken over onze toekomst. Wat willen we de komende vier jaren concreet voor elkaar krijgen? Hoe moet Lansingerland er in 2022 uitzien en hoe ziet onze gemeente er op langere termijn, in 2040, uit?

De PvdA in Lansingerland combineert de waarden van de sociaaldemocratie met een heldere, strategische kijk op kansen en uitdagingen van het sterk groeiende Lansingerland. Wij zijn een partij die goed weet wat inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers in Lansingerland belangrijk vinden en wij zetten ons ook in voor belangrijke ontwikkelingen in de Metropoolregio, als het gaat om banen, bouwen, vervoer en duurzaamheid. Als oppositiepartij kozen wij er in 2014 voor om voortdurend te agenderen en nieuwe plannen in te dienen, op basis van signalen van de inwoners en uit de maatschappij en media. Via onze weekverslagen berichten wij al 10 jaar lang elke week opnieuw uitgebreid over ons politieke werk. Zo werden wij de meest open werkende politieke partij in Lansingerland. Iedereen kan controleren wat wij van plan zijn er wat wij er in de praktijk van hebben terecht gebracht.

De waarden van de sociaaldemocratie zijn voor onze fractie een stevige basis. Wij willen de onderlinge verbondenheid veilig stellen voor een samenleving waarin inwoners erop kunnen rekenen dat iedereen met respect wordt behandeld. Dit respect geldt voor de omgang van inwoners onderling, maar ook voor de omgang van het gemeentebestuur met haar inwoners. Het gaat om respect voor iedereen, ongeacht inkomen, herkomst, huidskleur, religie, overtuiging, sekse, gender en seksuele geaardheid.

Gelijke rechten en kansen voor iedereen staan bij ons voorop. Alle inwoners van Lansingerland moeten kunnen vertrouwen op bestaanszekerheid en een zorgzame samenleving: een goede woning, voldoende inkomen of inkomensondersteuning waardoor je ook kunt meedoen aan sport en cultuur, een opleiding voor jezelf of je kinderen, en laagdrempelige toegang tot goede zorg en sociale ondersteuning. Duurzaamheid moet bij alles een leidraad zijn en dat vraagt om een ambitieus gemeentebestuur dat koploper wil zijn al het gaat om een duurzame aanpak. Het gemeentebestuur van Lansingerland moet er zijn voor alle inwoners. Voor hen die hun zaken op de rails hebben én ook voor hen die het op eigen kracht niet redden. Extra aandacht geven wij aan mensen met een beperking. Zeker 1 op 10 van de mensen in Lansingerland kent een beperking en voor hen moet toegankelijkheid van de openbare ruimte en kansen op banen, wonen & zorg ook zijn gewaarborgd.

Zeggenschap en betrokkenheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij de plannen en besluiten van het gemeentebestuur vormen voor ons ook een kernwaarde. Initiatieven uit de samenleving moeten veel meer kansen en ruimte krijgen dat nu het geval is.

Het PvdA Verkiezingsprogramma 2018-2022 bevat de volgende vier hoofdthema's. Deze worden uitgewerkt tot onze concrete agenda voor de komende vier jaren:

1. Economisch & bestuurlijk sterk en financieel gezond Lansingerland
2. Wonen & genieten in een bereikbaar, veilig, sportief en duurzaam Lansingerland
3. Leven in een onderling verbonden Lansingerland, waarin iedereen gelijke kansen heeft en mee kan doen
4. Zekerheid van inkomen, ondersteuning en zorg in Lansingerland

We volgen de opbouw per (hoofd)thema: Met welke maatschappelijke veranderingen (trends) heeft Lansingerland de komende jaren precies te maken? Wat heeft de PvdA Lansingerland er de afgelopen vier jaar al aan gedaan? Wat willen we de komende vier jaar precies voor elkaar krijgen?

We sluiten af met de vraag wat de kosten zijn van de plannen en hoe dat wordt betaald.

ECONOMISCH & BESTUURLIJK STERK EN FINANCIËEL GEZOND LANSINGERLAND

Solide financiële basis met ruimte om te investeren in de toekomst.

Wat zijn de trends?

De diepe financiële crisis is achter de rug. De meerjarenbegroting van de gemeente Lansingerland is sluitend en biedt ruimte voor nieuwe investeringen die de gevolgen van onze snelle groei kunnen opvangen. Wel is het leningenpakket nog te hoog. Sneller bouwen dan nu het geval is, zorgt voor verkoop van gronden en zo voor aflossing van de leningen.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft via vragen & moties in de Raad voortdurend aangedrongen op sneller bouwen dan nu het geval is. In 2022 kan Lansingerland dan klaar zijn met de huidige bouwopdracht en 70.000 inwoners tellen. De huidige coalitie mikt daarvoor pas op 2030.

Wat gaan wij er aan doen?

Wij blijven hameren op sneller bouwen. PvdA komt met voorstellen om de inmiddels ontstane ruimte in de meerjarenbegroting mede in te zetten ten behoeve van investeringen die met 'groei' te maken hebben. Europese en Metropolitane projectsubsidies blijven daarnaast nodig.

Sterk gemeentelijk apparaat dat de uitdagingen voor de toekomst aan kan.

Wat zijn de trends?

De gemeente Lansingerland telt 5.6 Fte's aan ambtelijke ondersteuning per 1000 inwoners. Bezuinigingen hebben ertoe geleid dat de oorspronkelijke 7 Fte's fors zijn teruggebracht. In verhouding tot de grootte van onze gemeente, hoort onze gemeente daarmee tot de laagste in Nederland. Lansingerland zet zwaar in op het zijn van regiegemeente en op burgerinitiatieven.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA constateerde dat 5.6 Fte's per 1000 inwoners te laag zijn om in te kunnen spelen op de uitdagingen waar Lansingerland voor staat. Tijdens het debat over de Kadernota 2018 heeft de PvdA voorgesteld om 5 ton extra in het gemeentelijke apparaat te investeren. Daar was toen nog geen bestuurlijk draagvlak voor.

Wat gaan wij er aan doen?

De versterking van het gemeentelijke apparaat, zowel kwantitatief als kwalitatief, blijft een belangrijk speerpunt in de periode 2018-2022. PvdA zal zeker opnieuw met voorstellen komen, ook al omdat burgerinitiatieven, wijkgericht werken en het zijn van regiegemeente (nog) niet het rendement opleveren dat werd verwacht. Werkt het concept 'Terugtrekkende overheid' in de praktijk eigenlijk wel? PvdA zal het initiatief nemen om de in 2009 verschenen visie 'Lansingerland op weg naar 2040' te actualiseren. Dit om de positie van Lansingerland te kunnen vasthouden/verbeteren en om actief te blijven inspelen op ontwikkelingen.

Burgerparticipatie die echt zoden aan de dijk zet.

Wat zijn de trends?

Voor de coalitie die Lansingerland in de periode 2014-2018 bestuurde waren het zijn van regiegemeente en burgerparticipatie speerpunten. Er werd een breed pakket ontwikkeld met als doel om de maatschappelijke betrokkenheid te versterken en om de uitvoering van taken van de gemeente meer bij de inwoners te leggen. Dit laatste staat nog in de kinderschoenen. Het is de vraag in hoeverre inwoners staan te popelen om gemeentelijke taken over te nemen. Het structurele budget ten behoeve van initiatieven uit de samenleving is te klein. Daarnaast hebben we te maken met ontwikkelingen in wet- en regelgeving, zoals de komst van de omgevingswet. De groei van het aantal inwoners van de gemeente zorgt voor een toename van werkzaamheden en heeft gevolgen voor onze dienstverlening en de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor inwoners, bedrijven en werknemers.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft de burgerparticipatie kritisch gevolgd door het stellen van schriftelijke vragen en het agenderen in debatten in commissie & raad. Onze weekverslagen staan er sinds 2007 borg voor dat iedereen elke week geïnformeerd wordt over de actuele politieke ontwikkelingen. PvdA was mede-voortrekker bij de verandering in de vergaderwijze van raad en raadscommissies. Het is ook voor onze inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven belangrijk dat de raad uitgebreid aan beeldvorming doet en betrokkenen de ruimte geeft om mee te doen. De eerste ervaringen met dit zogenaamde BOB-model (beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming) zijn zeer hoopgevend.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA vindt échte burgerparticipatie heel belangrijk. Wij willen het in 2014 genomen raadsbesluit over de vormgeving van de burgerparticipatie en de inmiddels ontstane, brede uitvoeringspraktijk kritisch evalueren op effectiviteit & bereik. Zien inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven door de bomen het bos nog wel? Is burgerparticipatie niet te zeer het speeltje van de gemeente zélf geworden? Bereikt de burgerparticipatie wel álle geledingen in onze samenleving? Staan jongeren niet veel te veel aan de kant? Werkt de regiegemeente in de praktijk wel? Op basis van deze evaluatie moet er snel een nieuwe aanpak komen die écht alle inwoners van Lansingerland bereikt. PvdA wil het BOB model na een grondige evaluatie, verder perfectioneren en uitbouwen zodat bewoners kunnen aanhaken aan de vormgeving van het gemeentelijke beleid. .

De weg naar de Top 5 van de economisch sterkste Nederlandse gemeenten.

Wat zijn de trends?

Lansingerland hoort in 2017 tot de tien economisch sterkste gemeenten van Nederland. De sterk innovatieve glastuinbouw draagt dit succes in belangrijke mate. Als midden in de Metropoolregio gelegen gemeente onderschrijft Lansingerland de ambities zoals omschreven in de "Roadmap Next Economy". Daarin wordende ingrijpende ontwikkelingen op het gebied van technologie, duurzaamheid en ICT, waar onze regio de komende jaren voor komt te staan. Veel moet er geïnvesteerd gaan worden in infrastructuur, bereikbaarheid, samenwerking, wetenschappelijk onderzoek en vernieuwing van de industrie en dienstverlening. De Metropoolregio heeft voor de economische ontwikkeling een goed geoutilleerde luchthaven nodig die rekening houdt en samenwerkt met de omwonenden.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft de plannen van de in 2015 gestarte Metropoolregio van harte gesteund. Zij moeten de basis vormen voor de economische ontwikkelingen in de komende jaren. Wij hebben ons er voor ingezet dat er voldoende ambtelijke capaciteit is om uitvoering te geven aan de "Roadmap Next Economy" en het investeringsprogramma. PvdA bracht elk jaar zo'n acht werkbezoeken aan Lansingerlandse tuinbouwbedrijven. Mede door ons is een motie ingediend ten behoeve van het verkrijgen van Europese subsidie voor de aanleg van snelle glasvezelkabels. Veel inzet is gepleegd ten behoeve van de versterking van de winkelcentra in Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA gaat er voor zorgen dat Lansingerland een koppositie krijgt in de Metropoolregio door middel van optimale bestuurlijke en ambtelijke inzet en het inbrengen van creatieve voorstellen. Voor Lansingerland moet de top 5 van economisch sterkste gemeenten in Nederland de doelstelling zijn.

Stappen die we daarvoor nemen:

- PvdA blijft doorgaan met het brengen van inspirerende werkbezoeken, bij tuinders en andere bedrijven.
- De winkelcentra in de drie dorpskernen krijgen een stevige opknopbeurt (zoals het plein bij de Herenstraat in Berkel centrum en de aanpalende Nieuwstraat) in overleg met de winkeliersverenigingen. Met de eigenaren van vastgoed in de centra is er periodiek overleg over voorkomen van leegstand en hun bijdrage aan het vitaal houden van de centra. Zij moeten nu echt gaan bruisen! Het winkelcentrum van Berkel wordt verder uitgebreid. Om de winkeliersverenigingen te ondersteunen, komen er in alle drie kernen door de gemeente gefinancierde centrummanagers die helpen bij het maken van plannen en ook bij de uitvoering ervan. Ook wil PvdA winkels de mogelijkheid bieden om op zondag al om 10.00 uur open te gaan.
- Alle bedrijventerreinen en glastuinbouwlocaties moeten voorzien worden van snelle glasvezel. Voor de glastuinbouw blijven 1000 hectares beschikbaar. De gemeente zal de verdere internationalisering en (duurzame) innovaties in de glastuinbouw intensief faciliteren. PvdA zal de noodzakelijke herstructurering en modernisering van glastuinbouwgebieden, zoals bij de Kleihooft in Berkel, steunen.
- PvdA zet zich in voor de ongeveer 1500 ZZP'ers die Lansingerland telt. Die missen een goed georganiseerd sociaal vangnet. De PvdA wil een plan van aanpak over hoe de gemeente Lansingerland deze snel groeiende en belangrijke tak van werkgelegenheid wil gaan faciliteren en ondersteunen.

Zorgvuldig omgaan met de toekomst van Rotterdam The Hague Airport en ook van de omwonenden

Wat zijn de trends?

De vraag naar vliegen groeit nog steeds. Een goed geoutilleerde luchthaven die zorgt voor goede verbindingen met zakelijke bestemmingen is voor de economische ontwikkeling nodig. Er is bij alle bij de luchthaven betrokkenen, de omwonenden voorop, grote behoefte aan een sterke verbetering van de communicatie. Die moet beter worden georganiseerd. Het vertrouwen is weg en moet worden hersteld. Rotterdam The Hague Airport kan voor veel banen gaan zorgen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Wat hebben we er al aan gedaan?

Er was geregeld overleg met Rotterdam The Hague Airport over het versterken door de luchthaven van hun economische betekenis voor de regio, de bestrijding van overlast en het bijdragen aan nieuwe banen en scholing. PvdA koos voor de aanbevelingen die de 'Verkenner' deed met betrekking tot de toekomst van Rotterdam The Hague Airport.

Wat gaan wij er aan doen?

Om de economische betekenis van Rotterdam The Hague Airport te kunnen versterken, moet het aandelenpakket van de luchthaven weer in handen komen van de regio gemeenten. De betekenis van Rotterdam The Hague Airport voor de versterking van het economische vestigingsklimaat in de Metropoolregio heeft snel verdere uitwerking. Hiertoe is een schone taak weggelegd voor het bestuur van de Metropoolregio om dit voortvarend op te gaan pakken.

PvdA kiest voor drastisch minder nachtvluchten door inperking van de categorieën vluchten die ook 's nachts mogen plaatsvinden. De recreatie- en lesvluchten worden geschrapt. Samen met de luchthaven wordt een fors overlast-compensatieprogramma opgezet voor omwonenden die gehinderd worden door de toename van het vliegtuigverkeer wanneer de huidige helikopter-haven verplaatst is. De positie van de omwonenden ten opzichte van de luchthaven wordt versterkt. Het samenspel van de luchthaven, verkeersleiding, DCMR en omwonenden moet veel beter worden georganiseerd. Een door de Verkenner voorgestelde 'Bemiddelaar' moet toereikende bevoegdheden krijgen om zo nodig regelend te kunnen optreden. De routes van en naar Schiphol liggen vast in

regels, die van RtHA nog niet en dus er kan er ook niet gehandhaafd worden wanneer er van de routes afgeweken wordt. PvdA zal bij ministerie I&M aandringen op aanpassing van de regelgeving.

WONEN, SPORTEN & RECREEREN IN EEN BEREIKBAAR, VEILIG EN DUURZAAM LANSINGERLAND

Sneller & veel meer betaalbaar bouwen voor iedereen.

Wat zijn de trends?

Lansingerland bouwt niet snel genoeg. De vraag is groter dan het aanbod. PvdA vindt dat het aantal te bouwen woningen vanaf 2019 omhoog moet naar minstens 1000 woningen per jaar. Het huidige college komt niet verder dan 850. Het aantal te bouwen sociaal bereikbare huurwoningen is veel te laag in verhouding tot de vraag. Ook is er een schreeuwende behoefte aan woningen met een huurprijs van 710-850 euro per maand. Een meer divers aanbod in type woningen (starters, kleine huishoudens, ouderen) is broodnodig gezien de demografische ontwikkelingen in Lansingerland.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

Sneller en betaalbaar bouwen werd door PvdA voortdurend op de raadsagenda geplaatst via tal van schriftelijke vragen, ingediende moties en debatten. Keer op keer gaf de wethouder aan dat de regie niet bij het college ligt, maar bij de projectontwikkelaars. Onzin! Samen met de PvdA Zuid Holland hebben wij gewerkt aan een sterke, sturende rol van het provinciebestuur bij het toetsen van nieuwbouwplannen aan de vraag naar sociaal bereikbare huurwoningen in onze regio.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA wil niet alleen bouwen voor de 'woonelite'. Het aantal sociaal bereikbare huurwoningen moet tenminste 20% van het totale woonaanbod blijven bedragen. Daarom moeten er de komende 5 jaren nog 800 sociale huurwoningen extra worden gebouwd, in samenwerking met corporatie 3B-Wonen. Er moet ook een plan van aanpak komen dat voorziet in een grotere diversiteit van het woningaanbod en meer huurwoningen in de prijs van 710-850 euro per maand. Vooral de nieuwe wijk Wilderszijde biedt daartoe volop ontwikkelingsmogelijkheden. Er moet een plan van aanpak komen dat voorziet in de huisvesting van asielgerechtigden in alle wijken van Lansingerland en niet alleen in de wijken waar nu al sociaal bereikbare huurwoningen staan. Duurzaam bouwen wordt topprioriteit voor alle koop- en huurwoningen.

Meer ruimte voor veilig & betaalbaar sporten.

Wat zijn de trends?

Het aantal inwoners groeit de komende 5 jaar met 10.000 inwoners. En daarmee groeit ook de vraag naar mogelijkheden om te kunnen sporten op velden, in hallen en in het zwembad de Windas. Rubbergranulaat op sportvelden wordt verleden tijd omdat er grote zorgen zijn over de volksgezondheid. Sporten in met name sporthallen is in Lansingerland als gevolg van bezuinigingen erg duur geworden. Er is blijvende behoefte aan professionele ondersteuning om sportactiviteiten te organiseren voor nieuwe doelgroepen die al dan niet georganiseerd willen sporten.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft de bevolkingsprognoses goed in beeld gekregen. Wij hebben aangedrongen op een versnelde vervanging van het huidige rubbergranulaat door veiligere materialen. Daar hebben wij tot op dit moment de handen nog niet voor op elkaar gekregen. PvdA heeft in 2017 aangedrongen op het snel aanleggen van extra velden op het Hoge Land in Berkel om de groei van het aantal voetballers en hockeyers te kunnen opvangen.

Wat gaan wij er aan doen?

Samen met de sportorganisaties wordt in 2018 in beeld gebracht wat de groei van het aantal inwoners vraagt aan investeringen in extra velden, hallen en zwembad. In het financiële meerjarenprogramma van de gemeente wordt daarmee rekening gehouden. Het huidige rubbergranulaat verdwijnt versneld van de velden. Samen met de sportorganisaties wordt een plan opgesteld om met financiële steun van de gemeente en via de inzet van vrijwilligers en professionals sportactiviteiten te organiseren voor nieuwe (jonge & oudere) doelgroepen die al dan niet georganiseerd willen sporten. Dit kan op de sportparken maar ook in onze groengebieden, zoals het A.M.G. Schmidtpark en het Rottemerengebied (Klimbos). De tarieven voor verhuur van met name sporthallen worden teruggebracht naar een niveau dat in omliggende gemeenten gebruikelijk is. De sportvelden worden voorzien van ledverlichting.

Altijd wat te beleven en te genieten in en om Lansingerland.

Wat zijn de trends?

De prille ervaring leert dat er een grote behoefte is aan aansprekende evenementen voor allerlei groepen op de prachtige buitenlocaties van Lansingerland: AMG Schmidtpark, Groenzoom en het Rottemerengebied zijn, net als de drie winkelcentrums, toplocaties. Inwoners genieten van de vele groengebieden in en om Lansingerland. Er is veel behoefte aan goede en gevarieerde horeca in de dorpscentra en kleine theaters in de drie kernen. Voor jongeren moet er veel te doen zijn.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft belang van evenementen voor jong & oud al in 2010 op de agenda gezet en heeft van harte meegewerkt aan de ontwikkeling hiervan. Het voorschrijven van toegankelijkheid voor mensen met een beperking in de evenementenvergunningen is door de PvdA stevig op de agenda gezet. Wij hebben de aanleg van nieuwe groengebieden als het A.M.G.Schmidtpark, Vlinderstrik, Groenzoom en Park de Polder enthousiast ondersteund. PvdA staat achter de komst van meer horeca in de centra en de komst van kleinschalige theaters in bijvoorbeeld de nieuwe Cultuurhuizen.

Wat gaan wij er aan doen?

Onze grote evenemententerreinen moeten voorzien worden van voldoende (invaliden)toiletten en voldoende (fiets)parkeervoorzieningen. Ook wordt geregeld dat de toegankelijkheid voor mensen met een beperking in de grote evenementenvergunningen voorgeschreven wordt. Het Rottemerengebied trekt honderdduizenden recreanten uit de hele regio. De relatie tussen het winkelcentrum van Bleiswijk en het aanpalende Rottemerengebied moet worden versterkt. Er wordt om dit te realiseren samenwerking tussen de winkeliersvereniging & centrummanager en het Recreatieschap tot stand gebracht. De komst van een hotel en een Stadscamping Lansingerland nabij maar niet in het Rottemerengebied blijft een PvdA wens. Om het Rottemerengebied ook per OV beter bereikbaar te maken, moet er tijdens de zomerperiode een elektrische pendelbus/treintje gaan rijden tussen de bushalte van lijn 173 in Bleiswijk centrum en het Rottemerengebied. Dit busje/treintje biedt ook aantrekkelijke kansen voor recreanten in het Rottemerengebied die een kijkje willen gaan nemen in dit centrum. De PvdA zal komst van kleine theaters in de drie kernen met kracht bevorderen.

Veilig, snel & duurzaam onderweg.

Wat zijn de trends?

Lansingerland ligt midden in de Metropoolregio en groeit qua economische bedrijvigheid en inwonerstal snel. Dit geldt ook voor de omliggende gemeenten. Er wordt hard gewerkt aan nieuwe infrastructuur en het realiseren van duurzame en veilige transportmiddelen. Deze groei leidt ook tot geluidsoverlast, extra CO2 uitstoot en fijnstof, die een negatieve invloed om het woon- en leefklimaat in Lansingerland hebben. Het aantal verkeersslachtoffers ligt hoger dan in gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft een enorme trackrecord als het gaat om het versterken en verbeteren van de duurzame mobiliteit in & om Lansingerland: veel aandacht voor een duurzame inpassing van de A13-A16 Rotterdam, kritisch volgen van de co-creatie met betrekking tot het terugbrengen van de HSL geluidsoverlast, indiener van het plan om de ZoRo-bus 170 in 2018 door te trekken vanaf Rodenrijs naar RtHA en Schiedam, van meet af aan pleitbezorger van het nieuwe station Lansingerland-Zoetermeer, initiatiefnemer van de weekend nachtmetro E, indiener van een alternatief Mobiliteitsplan voor Berkel, aanjager van het plan om de Landscheiding van fietsverlichting te gaan voorzien, politieke motor achter de komst van de verkeerspoller in de nu veilige Bonfut in Rodenrijs, bevorderaar van een hogere frequentie van Metro E in de spits en van een grotere fietsveiligheid door nieuwe tunnels bij de Klapwijkseweg/Oudelandselaan en N209 bij Bleiswijk centrum en nog veel meer!

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA wil al deze plannen, voor zover nog niet gerealiseerd, ook feitelijk & snel tot uitvoering gaan brengen. Van groot belang is de uitvoering van het plan Fietsveiligheid dat in 2017 door de raad wordt vastgesteld. Daar hoort een passend investeringsprogramma bij. Onder de titel 'Meer fiets, meer ruimte' presenteerde de Fietsersbond in 2017 een 35 punten plan om de fiets (nog) meer de ruimte te geven. Dit plan moet als leidraad dienen bij de verdere ontwikkeling van het Lansingerlandse fietsbeleid. PvdA wil een nieuw Lansingerland breed Mobiliteitsplan dat ook inspeelt op de gevolgen van de komst van de A16 Rotterdam voor de overbelasting van de N209. Er komt ook bewaakt fietsparkeren bij station Rodenrijs. En natuurlijk wordt ons kroonjuweel, de ZoRo- bushalte Bonfut, eind 2018 feestelijk in ere hersteld. Het openbaar vervoer in delen van Bleiswijk, Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs is te grofmazig. Vele wijken & buurten worden niet bereikt. Samen met de Vervoersautoriteit en vervoerder RET wordt onderzocht welke oplossingen hiervoor mogelijk zijn.

Eindelijk aan de slag voor een Duurzaam Lansingerland.

Wat zijn de trends?

De komende jaren zullen in het teken staan van de transitie naar een echt duurzaam Lansingerland. Het gat tussen de huidige situatie en de doelstellingen die in 2050 bereikt moeten worden, is nog immens. Dit brengt met zich dat actief bijdragen door de gemeente aan dit transitieproces één van de belangrijkste doelstellingen voor de komende jaren zal gaan worden. Alleen faciliteren is niet voldoende. De Gemeente Lansingerland zal als actieve trekker in dit transitieproces moeten gaan optreden. Samenwerking tussen andere overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties die actief zijn op dit terrein is essentieel voor succes.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

De gemeente Lansingerland koesterde de afgelopen vier jaar het programma "Realistisch duurzaam". Hiervoor was te weinig budget beschikbaar. In 2017 heeft de PvdA mede een amendement ingediend om het budget ten behoeve van de uitvoering van 'Realistisch duurzaam' met 2 ton per jaar te vermeerderen. Dit amendement haalde het toen niet. Een eerder amendement met als doel de gemeente toe te laten treden tot een lokale coöperatie die windmolens wil gaan exploiteren, haalde het ook niet. Net als een voorstel om samen met woningcorporatie 3B-Wonen een plan te ontwikkelen om in beheer van deze corporatie alle 4400 woningen van zonnepanelen te gaan voorzien. Kleine stapjes werden gemaakt als het gaat om de komst van elektrische laadpalen. Gelukkig ging de tuinbouwsector via projecten als aardwarmte en warmterotondes zelf wel stevig aan de slag.

Wat gaan wij er aan doen?

Voor de PvdA krijgt het transitieproces als het gaat om bestuurlijke inzet & geld grote prioriteit. De gemeente moet daarbij een sturende en initiërende rol gaan vervullen. Het beschikbare budget wordt stap voor stap fors verhoogd tot 0.5 miljoen euro per jaar. De aandelen in Eneco worden niet verkocht. De positie van de aandeelhouders in de groene bedrijfsvoering van Eneco wordt versterkt. Lansingerland ontwikkelt samen met het lokale bedrijfsleven en

de maatschappelijke organisaties, waaronder 3B-Wonen, een transitieaanpak die leidt tot concrete en toetsbare doelstellingen. Huurwoningen krijgen zonnepanelen. In 2022 moet dit voor 20% van de sociale huurwoningen geregeld zijn. Ook de samenwerking met de regiogemeenten komt hoog op de agenda. PvdA wil dat Lansingerland actief gaat deelnemen in lokale corporaties die groene energie dichtbij huis willen gaan leveren. Er wordt voortaan gasloos gebouwd. Er komt een meerjarenprogramma om alle 25000 woningen die Lansingerland telt stap voor stap gasloos te laten zijn en self supporting te maken als het om elektriciteitsvoorziening gaat. De gemeente zal in 2022 20% besparen op de energiekosten. Dit kan door alle gemeentelijke gebouwen te voorzien van zonnepanelen. In 2022 zullen alle lantarenpalen zijn voorzien van zonnecollectoren en bewegingsmelders.

Veilig opgroeien en wonen in een snel veranderend Lansingerland.

Wat zijn de trends?

De criminaliteitscijfers in Lansingerland liggen lager dan in vergelijkbare gemeenten met 50.000-100.000 inwoners. Het aantal wijkagenten moet 0.9 Fte zijn per 5000 inwoners. Dat moeten er nu dus 10.8 Fte's zijn en in 2025 FTE 12,3. In de praktijk werken er in Lansingerland nu maar 7 Fte's. Ook het aantal Boa's is beperkt in relatie met onze schaal. Op de formatie van het jeugd en jongerenwerk is de afgelopen jaren fors bezuinigd. Wel redelijk op sterkte zijn de vrijwilligers van Buurttoezicht.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

Een mede door de PvdA in 2017 ingediend voorstel om het aantal Boa's en Jeugd & Jongerenwerkers vooruitlopend op een definitief collegevoorstel uit te gaan breiden, haalde geen meerderheid in de raad.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA wil zich gaan inzetten om het aantal wijkagenten uit te gaan breiden van 7 naar ruim 12 Fte's in 2025. Ook het aantal Boa's & Jeugd & Jongerenwerkers moet in overeenstemming worden gebracht met de grootte van Lansingerland. Van het college wordt verwacht dat zij hierover aan de raad concrete voorstellen doet.

IEDEREEN TELT, LEERT & DOET MEE IN EEN VERBONDEN & SOCIAAL LANSINGERLAND

Lansingerland kiest voor een inclusieve samenleving, iedereen kan meedoen.

Wat zijn de trends?

Het ook door Nederland geratificeerde Europese Verdrag Gehandicapten stelt scherpe eisen aan de lidstaten met betrekking tot toegankelijkheid. Werkgevers die niet voldoen aan de opdracht om mensen met een beperking in dienst te nemen, kunnen boetes opgelegd krijgen. Het realiseren van een inclusieve samenleving wordt dé uitdaging voor de komende jaren. De verbeterprogramma's om de openbare ruimten toegankelijk te maken, krijgen in Lansingerland nog maar hap snap vorm.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

Samen met mensen met een beperking heeft PvdA een onderzoek gedaan naar de toegankelijkheid van het winkelcentrum van Berkel en een verbeterprogramma ontwikkeld. Op basis hiervan is ook een onderzoek gedaan in de winkelcentra van Bergschenhoek en Bleiswijk en van de stembureaus. PvdA zet zich in voor het toegankelijk maken van grote evenementen en pleit ervoor dat deze toegankelijkheid in de evenementenvergunningen als voorschrift wordt opgenomen. PvdA stond als één van de weinige politieke partijen voor de aanleg van een volwaardige invalidenlift in de hal van het gemeentehuis. Nu is er gekozen voor een langzame, afgesloten variant.

Wat gaan wij er aan doen?

Er moet een gemeente breed programma komen waarin het verbeteren van de toegankelijkheid planmatig wordt aangepakt. Het aantal mensen met een beperking in dienst van de gemeente Lansingerland moet worden verhoogd tot 10% van de formatie. PvdA zal de verdere ontwikkeling van de G-sport bij sportverenigingen stimuleren.

Ontmoetingsplekken voor jong & oud.

Wat zijn de trends?

Het absolute aantal jongeren in de leeftijdsgroep tussen 12-18 jaren zal, mede door de groei van het aantal inwoners, nog fors blijven stijgen. Dit geldt ook voor het aantal 75-plus ouderen. De behoefte aan plekken om elkaar te ontmoeten zal voor jong & oud blijven toenemen. Het gaat om gebouwen, plekken in de open lucht en ook om digitale ontmoetingsplekken. De eenzaamheid onder ouderen maar ook onder jongeren groeit.

Wat hebben wij eraan gedaan?

PvdA heeft zich ingezet voor de komst van Cultuurhuizen verspreid over Lansingerland waar de mogelijkheid van ontmoeting ruim aanwezig is. Ook waren en zijn wij een tegenstander van de verkoop van gemeentelijk vastgoed omdat deze gebouwen in de toekomst ook gebruikt kunnen gaan worden voor ontmoetingsplekken. PvdA zette zich in voor de gebruikers van sociaal cultureel centrum De Smitshoek in Bergschenhoek die vanwege de sluiting van dit ouderencentrum op straat kwamen te staan. Wij steunden ook een onderzoek onder jongeren in Lansingerland waarin wordt nagegaan waar zij precies behoefte aan hebben. PvdA was voor het verdere terugdraaien van de bezuinigingen op het jeugd en jongerenwerk. Wij steunden ook een motie voor gratis Wifi op plekken in de buitenruimte die populair zijn onder jongeren.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA wil dat er een stop komt op de verkoop van gemeentelijk vastgoed. Die ruimten kunnen we de komende jaren hard nodig hebben voor de groeiende behoefte aan ontmoeting door jong & oud. In de programma's in het sociaal domein is er veel aandacht over het tegengaan van eenzaamheid bij jong & oud. Bij de verdere inrichting van de buitenruimten wordt rekening gehouden met de behoefte van jongeren om elkaar te ontmoeten. Die ruimten worden daartoe ook ingericht (voldoende prullenbakken, bankjes, Wifi). Er komen in de nieuwe Cultuurhuizen en jongerencentra plekken waarin jongeren ook digitaal met elkaar aan de slag kunnen. Mooie plekken ook om voorlichting te geven over de risico's van de moderne digitale wereld. Met de lokale horeca wordt overlegd over de specifieke aandacht voor jongeren in hun activiteitenplannen. Senior Web wordt door de gemeente ondersteund. PvdA wil ook veel aandacht voor de ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren met een beperking.

Werk maken van Kunst & Cultuur.

Wat zijn de trends?

Lansingerland groeit naar 70.000 inwoners. Een middelgrote gemeente waar een goed ontwikkeld kunst & cultuurbeleid bij past. Het beschikbare budget stond door bezuinigingen fors onder druk. Er is de komende jaren ruimte voor nieuwe financiële impulsen. Lansingerland kent een inspirerend cultureel klimaat.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft via schriftelijke vragen, verhalen in de weekverslagen, debatten in commissies en raad vaak gepleit voor een brede kunst & cultuurnota met een voldoende budget om deze ambities ook waar te gaan maken. Ook zetten wij ons in voor het terugdraaien van de bezuinigingen op het bibliotheekwerk, de kunst in openbare ruimten en het terugplaatsen van het Berkelse carillon in het winkelcentrum. De kunst en cultuurnota is er gekomen, de bezuinigingen op de bibliotheek zijn teruggedraaid, het eerste Cultuurhuis 't Web in Bleiswijk is van start gegaan, andere Cultuurhuizen in Berkel en Bleiswijk zijn in voorbereiding en het Berkelse carillon wordt teruggeplaatst op het nieuwe plein bij de Berkelse Herenstraat. Er komt waarschijnlijk een klein theater in de uitbreiding van het Berkelse winkelcentrum.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA gaat zich inzetten voor een verdere, stap voor stap uitbreiding van het budget voor kunst & cultuur. De vernieuwende aanpak van de Bibliotheek Oostland krijgt onze volle steun. Met de gemeente Rotterdam wordt overlegd of een deel van hun monumentale kunst, dat nu in depot opgeslagen is, tentoongesteld kan worden in de Lansingerlandse parken. Het Klokkenlint in Berkel wordt in oude glorie hersteld. Kunstwerk 'Gebakken Landschap' op het Oudeland wordt alsnog gerealiseerd. PvdA wil het initiatief om te komen tot één Historisch Museum Lansingerland op een aantrekkelijke locatie financieel steunen. De subsidie aan RTV Lansingerland wordt voortgezet. Lokale media zijn zeer belangrijk voor een snel groeiende gemeente. De veranderende samenleving vraagt om aandacht en ruimte voor andere (nieuwe) culturen. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het voortzetten van de relatie met het Islamitisch Cultureel Centrum Lansingerland (ICCL).

Top onderwijs voor álle kinderen.

Wat zijn de trends?

Het aantal jongeren tussen 0-20 jaar blijft tot 2030 vrijwel ongewijzigd op basis van de huidige inwonersaantallen. Verdere, te verwachten groei van deze gemeente zal de behoefte aan nieuwe onderwijshuisvesting, jeugdzorg en voorzieningen speciaal voor jongeren verder doen groeien. Het gemeentelijke beleid zal dus in het teken van groei blijven staan.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA was de aanjager voor de 'Visienota Onderwijshuisvesting Lansingerland' waarin een doorkijk werd gegeven naar de behoefte aan onderwijshuisvesting in de komende jaren. Daarin wordt ook geschetst hoe aan de samenwerking tussen onderwijs, buitenschoolse opvang, kindercentra, preventieve jeugdzorg, aanpak met betrekking tot onderwijsachterstanden, jeugdgezondheidszorg en jongerenwerk, cultureel en sportief aanbod en het bedrijfsleven vorm gegeven kan worden. PvdA heeft de bouw van nieuwe scholen voor het primair en voortgezet onderwijs van harte ondersteund en gepleit voor de uitbreiding van het aanbod aan MBO onderwijs.

Wat gaan wij er aan doen?

De groei van de gemeente Lansingerland maakt een bijstelling van de Visienota Onderwijshuisvesting noodzakelijk. Meer schoolgebouwen zullen broodnodig zijn. De komst van meer MBO & HBO onderwijs moet snel worden opgepakt. Het MBO onderwijstype kent Lansingerland slechts beperkt. HBO nog niet. Ook moeten er scholen voor speciaal onderwijs komen. Die zijn er nu nog niet. Groei maakt het noodzakelijk om de al tot stand gekomen, brede samenwerkingsvormen met kracht door te zetten. Onderwijs en de toekomst van jongeren worden top-prioriteit. Opleidingen moeten aansluiten op de vragen & ontwikkelingen in de arbeidsmarkt. In afwachting van de bijstelling van de onderwijshuisvestingsnota, gaat PvdA pleiten voor snelle oplossingen voor basisscholen die te kampen hebben met een tekort aan klaslokalen zoals de Anne Frankschool in Bleiswijk.

Veelkleurig & divers op weg.

Wat zijn de trends?

Ook de komende jaren zullen er in Lansingerland nieuwe vluchtelingen komen wonen. Van oudsher vestigen zich in onze gemeente vele EU inwoners die (tijdelijk) aan de slag gaan in vooral de glastuinbouwsector. De bevolkingsopbouw zal in verhouding tot de omliggende gemeenten, een relatief beperkt aantal inwoners van oorspronkelijk niet Nederlandse afkomst blijven tellen. In absolute zin zal dit aantal wel gaan toenemen, mede door de groei van het aantal inwoners. De positie van de LHTBI-inwoners van Lansingerland blijft de komende jaren aandacht vragen. De komst van de nieuwe Moskee op Wilderszijde biedt nieuwe kansen om de samenwerking met de Moslim gemeenschap te versterken.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA was in 2015 mede initiatiefnemer van de komst van “Coming Out Day” in Lansingerland. Wij werkten van harte mee aan de aanleg van een Regenboog oversteekplaats in het centrum van Berkel en Rodenrijs. Wij hadden overleg met de Moskeevereniging in Lansingerland over de kansen van de nieuwe Moskee voor de samenwerking met andere groepen in Lansingerland en het voorkomen van radicalisering. De goede opvang van vele vluchtelingen in Lansingerland werd door de PvdA van harte gesteund.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA zal haar LHTBI aanpak voortzetten. “Coming Out Day” wordt elk jaar in oktober een vaste waarde. EU inwoners die (tijdelijk) in Lansingerland werkzaam zijn, moeten zich bij de gemeente laten registreren. De dialoog met de Moskee vereniging zal worden voortgezet. PvdA zet zich in om ook inwoners met een oorspronkelijk niet Nederlandse achtergrond op de kieslijst voor de gemeenteraadsverkiezingen te krijgen.

Vluchtelingen horen erbij.

Wat zijn de trends?

Die zijn moeilijk te voorspellen. Vooral nog is er vooral sprake van gezinsherenigingen. Het EU beleid is er opgericht om vluchtelingen vooral in de regio te huisvesten. Maar de toekomst is ongewis. De gebeurtenissen in 2015 met miljoenen vluchtelingen op dreuf, kunnen zich herhalen. Er zijn voornamelijk voldoende woningen beschikbaar om de asielgerechtigden te huisvesten. Gesubsidieerde arbeid zal hen zeker helpen om snel betaald werk te vinden en in te burgeren.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft de gemeentelijke plannen voor noodopvang, huisvesting, begeleiding en inburgering intensief gesteund. Wij zijn er een voorstander van dat er voor asielgerechtigden woningen worden aangeboden in alle wijken in Lansingerland. PvdA heeft voorgesteld om de regio voor de slecht lopende inburgeringstrajecten weer geheel in gemeentelijke handen te nemen.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA zal bij het maken van plannen voor de invulling van nog resterende nieuwbouwlocaties ook veel aandacht besteden aan de huisvesting van asielgerechtigden. Daartoe moet de bouw van het aantal sociaal bereikbare huurwoningen scherp omhoog. Er wordt druk gezet op de Regering om de regio over de inburgeringstrajecten, waaronder de taalcursussen, weer onder de regio van de gemeente te brengen. Het aanbod aan onderwijs, (gesubsidieerd) werk, zorg, sport en cultuur staan mede in het teken van het meedoen van asielgerechtigden.

BESTAANSEKERHEID & GOEDE ZORG IN SNEL VERANDERENDE TIJDEN

Geen arme kinderen meer in Lansingerland.

Wat zijn de trends?

Lansingerland telt in 2017 ongeveer 800 kinderen die leven in gezinnen met een inkomen op minimumniveau of net er boven. Daaronder ook veel kinderen uit gezinnen van asielgerechtigden. Een deel van deze kinderen wordt door de gemeente Lansingerland via speciale programma's bereikt. Het gaat om financiële ondersteuning ten behoeve van onderwijs, meedoen aan sport en kunst & cultuur. Met de groei van het aantal inwoners zal dit aantal zeker gaan toenemen. Lang nog niet al deze 800 kinderen doen aan deze programma's mee.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft zich ervoor ingezet dat het extra rijksgeld ten behoeve van arme kinderen ook daadwerkelijk voor deze doelgroep wordt ingezet en niet gebruikt werd om financiële tekorten in andere delen van het sociaal domein te

compenseren. Ook werkten wij mee aan goede voorlichting om ervoor te zorgen dat 100% van de arme kinderen aan deze programma's meedoet.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA gaat er voor zorgen dat alle 800 arme kinderen in Lansingerland bereikt worden via de speciale financiële ondersteuningsprogramma's. Bij groei van de bevolking zullen we monitoren of er meer arme kinderen komen. Onderzocht zal worden of de bestaande ondersteuningsprogramma's uitgebreid moeten worden. PvdA accepteert niet dat kinderen in Lansingerland geen eerlijke kans krijgen op een zorgeloos kind-zijn en een goede toekomst. De jaarlijkse Armoede-monitor is van groot belang.

Top-ondersteuning voor mensen in de financiële knel.

Wat zijn de trends?

Het aantal bijstandsuitkeringen stijgt nog steeds. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de komst van asielgerechtigden, door de naweeën van de economische crisis en ook door het feit dat mensen die langdurig aangewezen zijn op bijstand op basis van de Participatiewet zeer moeilijk aan het werk komen. Het rendement van re-integratieprogramma's zal, alle goede bedoelingen ten spijt, beperkt blijven. De economische groei bereikt deze groep nauwelijks. Er is te weinig aandacht voor mensen met een (GGZ) beperking, ZZP'ers en voor kleine zelfstandigen die in financiële nood komen.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

PvdA heeft de uitvoering van de Participatiewet hoog op de agenda gezet. Wij bepleitten de terugkeer van gesubsidieerde arbeid voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, een cliënt-vriendelijkere bejegening door de gemeente, een forse sanering van cliënt-onvriendelijke regelgeving in de gemeentelijke verordening sociaal domein, de komst van goede cliëntondersteuning, de komst van intakegesprekken/keukentafel gesprekken waarin alle sociale omstandigheden op tafel komen en voor fraudebestrijding als exclusief domein van de overheid.

Wat gaan wij er aan doen?

PvdA gaat deze succesvolle aanpak voortzetten.

- Wij zetten hoog in op de komst van gesubsidieerde arbeid, goede scholing op maat, sluitende en snelle programma's voor schuldhulpverlening, betere programma's voor ZZP'ers en kleine zelfstandigen in financiële nood en, bovenal, een betrokken & solidaire dienstverlening waarin formele regels ondergeschikt zijn aan het oplossen van de noden van onze inwoners.
- Lansingerland moet tot de top 5 gaan horen van Nederlandse gemeenten als het gaat om een perfect armoede en minimabeleid, goede en solidaire dienstverlening en, vooral, het bieden van kansen aan mensen door betaald werk. PvdA wil veel meer aandacht voor scholing & werk voor mensen met een (GGZ) beperking.
- PvdA wil mee gaan doen aan landelijke experimenten die in het teken staan van minder knellende en betuttelende regelgeving in het kader van de Participatiewet.
- Het huidige armoede en minimabeleid moet verruimd worden tot 130% van het sociaal minimum.

Top-zorg dichtbij huis voor jong & oud.

Wat zijn de trends?

Lansingerland groeit de komende 5 jaren naar 70.000 inwoners. 10.000 inwoners meer dan nu. Het aantal jongeren zal in absolute zin blijven stijgen. Het aantal 75 jarigen en ouder zal in relatieve en absolute cijfers sterk toenemen. De transformatie van het sociaal domein zal dan ook de komende jaren stevig doorgaan. De vraag naar langdurige zorg zal gaan toenemen, net als de zorg dichtbij huis. Preventie wordt steeds belangrijker net als goede

voorzieningen om elkaar als jonge & oude inwoners te kunnen ontmoeten en om met elkaar jong te kunnen zijn. Eenzaamheid wordt een groot probleem. Budgetten komen door de stijgende vraag steeds meer onder druk te staan. Marktwerking in de zorg zal op zijn retour raken. Betere efficiency en effectiviteit in de zorg moet bereikt worden door meer samenwerking tussen organisaties en het stimuleren van nieuwe, kleinschalige initiatieven. De behoefte aan meer professionals in de zorg stijgt, ook al omdat er niet ongelimiteerd een beroep kan blijven worden gedaan op mantelzorgers en vrijwilligers.

Wat hebben wij er al aan gedaan?

De transitie en transformatie in het sociaal domein heeft de afgelopen jaren onze top-prioriteit gehad. PvdA kreeg aanvankelijk geen grip op de hoogte van de eigen bijdragen, de klanttevredenheid, de rechtspositie van mensen die werken in nieuwe vormen van zorg en als huishoudelijke ondersteuners. Ook waren er zorgen over de integrale uitvoering op het sociaal domein, vooral waar het de relatie tussen de uitvoering van de Participatiewet en WMO betrof. Daarom werd in 2016 door de PvdA-fractie 'Code Oranje' in het sociaal domein uitgeroepen. Een alarm dat hielp. In het verdere transformatieproces werd hier veel aan verbeterd. Het gemeentelijke beleidsplan Sociaal Domein met 10 beleidsaccenten wordt door ons dan ook gesteund. PvdA heeft zich verzet tegen het overhevelen van overschotten in de begroting van het sociaal domein naar de algemene reserves. Deze overschotten moeten voor het sociaal domein geoormerkt blijven. PvdA zet zich in voor het behoud van Huize Sint Petrus als woon & zorgvoorziening voor mensen met een indicatie in het kader van de Wet Langdurige Zorg en de WMO.

Wat gaan wij er aan doen?

- Ouderen moet weer vertrouwen krijgen in de zorg. Die is nu weg en moet weer terug. Dit moet de rode lijn voor het sociaal domein 2018-2022 worden.
- PvdA blijft werken aan het realiseren voor de komst van Cultuurhuizen in heel Lansingerland waar van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat veel te doen en te beleven is voor jong & oud. Eenzaamheid wordt met kracht bestreden.
- De WMO-zorg moet voor iedere beurs betaalbaar blijven. De kwaliteit van de cliëntondersteuning heeft hoge prioriteit. Cumulatie van zorgkosten wordt vermeden. Wachtlijsten voor langdurige of specialistische zorg voor jong & oud zijn uit den boze. De kwaliteit van de WMO en Jeugdzorg dienstverlening wordt voortdurend gemonitord. Speciale aandacht voor mensen die aangewezen zijn op GGZ-zorg is broodnodig.
- Onderwijs moet mede in het teken staan van toeleiding tot banen in de zorg. Daar wordt speciale aandacht aan besteed.
- Het begrip "Eigen kracht" is sleets geworden. PvdA zal zich inzetten voor meer professionals in de zorg en veel minder druk op mantelzorgers en vrijwilligers.
- Preventie krijgt top-prioriteit. Alle gemeentelijke programma's worden onderzocht op kansen om de preventie, het voorkomen van zorg, concreet te bevorderen (onderwijs, verkeer en openbaarvervoer, toegankelijkheid, kunst & cultuur, inclusieve aanpak, werk op maat, inkomensondersteuning en, natuurlijk, de sport).
- De bureaucratie in het verkeer tussen gemeente en instellingen en gemeente en cliënten moet geminimaliseerd worden. PvdA wil dat hier een speciaal programma voor wordt ontwikkeld.

WAT GAAT HET KOSTEN EN HOE GAAN WE DIT BETALEN?

PvdA gaat voor de periode 2018-2022 van een totale beleidsruimte van 3 miljoen euro structureel voor nieuw beleid. Dit kunnen investeringen/afschrijvingen, apparaatskosten en subsidies zijn. Dit bedrag moet voor dekking gaan zorgen voor de volgende nieuwe uitgaven:

- Versterking gemeentelijk apparaat inclusief extra Boa's: 800,000,-
- Uitbreiding Jeugd & jongerenwerk: 200,000,-
- Extra investeringen in sportaccommodaties & ontmoetingsplekken voor jong & oud: 500,000,-

- Extra investeringen in mobiliteit & fietsveilig: 300,000,-
- Extra investeringen in transitie naar duurzaam: 500,000,-
- Aanvullend budget voor kunst & cultuur: 200,000,-
- Geen arme kinderen in Lansingerland: 300,000,-
- Preventie om hogere zorgkosten te voorkomen: 200,000,-

TOT SLOT

Om ons programma te kunnen realiseren hebben wij de steun van de Lansingerlandse kiezers keihard nodig. Wij willen meedoen aan een nieuw college waarin wij onze idealen, plannen en ideeën kunnen gaan realiseren. De PvdA staat er voor klaar. Een college zonder de PvdA werkt niet. Zoveel is in de afgelopen vier jaren wel duidelijk geworden. Veel wat wij sinds 2007 wilden bereiken, hebben wij ook feitelijk gerealiseerd. Wat wij hebben beloofd, hebben wij ook gedaan. Onze wekelijkse informatievoorziening op www.lansingerland.pvda.nl is ongeëvenaard. Met een fractie van twee raadsleden en één raadscommissielid. En met de steun van onze enthousiaste achterban. Met de steun van de kiezers kunnen wij verder blijven bouwen aan de hand van onze rode lijn die in dit verkiezingsprogramma verder is uitgewerkt.

Lansingerland, 20 november 2017

Dit verkiezingsprogramma werd voorbereid door: Petra Verhoef (voorzitter), Hamid Azzouzi, Sam de Groot, Mark Kastelein, Raymond Tans en Erik Visser. Gerard Bovens zorgde voor de eindredactie.

